

Vuoden 2023 tilinpäätöksen käsittely

KHALL 25.03.2024 § 75
116/02.02.02/2024

Kunnallishallinnon merkittävin muutos kautta aikain eli sote-uudistus toteutui vuoden 2023 alusta lukien, kun sosiaali- ja terveyspalvelut, pelastustoimi sekä oppilashuolto siirtyivät kunnilta uusille perustetuille hyvinvointialueille. Asikkalan kunnan osalta ainoa toiminnallinen muutos oli oppilashuollon tehtävien siirtyminen hyvinvointialueelle, sillä sosiaali- ja terveyspalvelut ja pelastustoimen palvelut olivat olleet Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymän ja Päijät-Hämeen pelastuslaitoksen hoidossa. Sote-uudistuksen myötä vastuu siirtyneiden palveluiden rahoittamisesta siirtyi kunnilta valtiolle. Kuntien kustannusten näin vähentyessä myös kuntien tuloja vähennettiin leikkaamalla kaikkien kuntien kunnallisveroprosenttia, pienentämällä kuntien valtionosuuden määrää sekä pienentämällä kuntien saamaa osuutta yhteisöverosta.

Kunnan talouden tulos vuodelta 2023 muodostui lähes neljä miljoonaa euroa positiiviseksi. Hyvä tulos johtuu sote-uudistuksesta, sillä kuntien valtionosuudet sote-uudistuksen jälkeiselle ajalle arvioitiin valtiovarainministeriön toimesta ennakkotietojen pohjalta aivan liian suuriksi vuodelle 2023. Asikkalan kunta sai vuonna 2023 lähes kolme miljoonaa euroa liikaa valtionosuuksia, jotka peritään takaisin tulevana vuosina. Verotuloja kunnalle kertyi vuonna 2023 yli puoli miljoonaa euroa normaalia enemmän, koska alkuvuodesta 2023 tilitettiin vielä jonkin verran vuonna 2022 kertyneitä veroja ennen sote-uudistusta voimassa olleen korkeamman kunnallisveroprosentin mukaisesti.

Sote-uudistuksen rahoituslaskelmien tarkentuessa vuoden 2022 lopulta alkaen alkoi käydä selväksi, että kuntamme verotulot ja valtionosuudet tulisivat uudistuksen myötä vähenemään enemmän kuin meiltä poistuvat kustannukset. Tämän vuoksi keväällä 2023 aloitettiin talouden sopeutuksen valmistelu. Sopeutustarve kasvoi valmistelun edetessä jatkuvasti, kun jokainen valtiovarainministeriön sote-laskelmien päivitys heikensi kuntamme valtionosuusrahoitusta. Sopeutustarpeen määrä lokakuussa 2023 oli noin 1,8 miljoonaa euroa ja valtuusto päätti tuolloin käynnistää valmistelun talouden saamiseksi tasapainoon vuoteen 2026 mennessä. Talousarvio vuodelle 2024 laadittiin alijäämäiseksi. Marraskuun 2023 lopulla julkaistut valtiovarainministeriön viimeiset sote-uudistuksen rahoituslaskelmat kasvattivat sopeutustarvettamme vielä 800.000 eurolla yhteensä 2,6 miljoonan euron suuruiseksi. Maaliskuussa 2024 valtuusto linjasi tavoitteeksi saada kunnan talous tasapainoon vuoteen 2026 mennessä lisäämällä talouden sopeutustoimien määrää ja kasvattamalla verotuloja.

Vuoden 2023 tilinpäätöksessä kunnan toimintatuottojen määrä pysyi edellisvuoden tasolla (6,5 milj. eurossa). Vertailukelpoiset toimintakulut (ilman sote-uudistuksessa siirtyneitä kustannuksia) kasvoivat edellisvuodesta 5%. Investointeja tehtiin noin 11,6 miljoonalla eurolla, suurimpana yksittäisenä eränä Vääksyn yhteiskoulun rakentaminen (7,5 milj. euroa vuonna 2023). Tilikauden tuloksesta tehdään 3,5 milj. euron suuruinen investointivaraus terveystaseman tulevaisuudessa toteutettavaa investointia varten, minkä jälkeen ylijäämää kertyy vuodelta 2023 noin puoli miljoonaa euroa.

Talousarvion käyttötalousmäärärahoihin tehtiin vuonna 2023 yksi muutos, kun valtuusto myönsi kasvatus- ja opetuspalveluille 650.000 euron suuruisen lisämäärärahan. Tilinpäätös vuodelta 2023 toteutui sekä alkuperäistä että muutettua talousarviota parempana. Toimintatuottojen määrä toteutui hieman yli puoli miljoonaa euroa talousarviota suurempana, lähinnä valtion avustusten (hankerahoitus ym.) myötä. Toimintakulut puolestaan toteutuivat hieman yli miljoona euroa talousarviota pienempänä, lähinnä sähköenergian kustannusten toteuduttua selvästi arvioitua pienempänä. Kunnan saamien verotulojen määrä toteutui melkein puoli miljoonaa euroa talousarviossa arvioitua suurempana sote-uudistuksesta johtuen. Tilikauden tulos muodostui noin kaksi miljoonaa euroa muutettua talousarviota paremmaksi.

Palvelualueiden osalta hyvinvointipalveluiden talousarvio toteutui suunnitellusti. Kasvatus- ja opetuspalveluiden talousarvio toteutui myönnetyin lisämäärärahan jälkeen talousarvion mukaisesti. Teknisten palveluiden talousarvio alittui sähköenergian kustannusten alittaessa merkittävästi talousarvioon ennakoitun tason. Konsernipalveluiden toteuma ylitti hieman talousarvion, sillä Asikkalan Elinkeino Oy:n purkamisen aiheuttama kirjanpidollinen tappio kirjattiin konsernipalveluiden kuluksi, eikä tätä oltu palvelualueen talousarviossa ennakoitu.

Kunnan talous muodostuu näillä näkymin alijäämäiseksi vuosina 2024-2025 sote-uudistuksen aiheuttaman valtionosuuden merkittävän laskun myötä. Valtuuston päätösten mukaisesti taloutta sopeutetaan siten, että tasapaino saavutetaan vuonna 2026. Investointitahti palautuu normaalille tasolle, kun uusi Vääksyn yhteiskoulu valmistuu vuoden 2024 aikana ja pääomasijoitus Asikkalatalot Oy:hyn tehdään. Tämän jälkeen ainoa näköpiirissä oleva merkittävä investointi on terveystaseman peruskorjaus tai uudisrakentaminen lähivuosien aikana. Valtiovarainministeriössä valmisteltavana olevan valtionosuusuudistuksen etenemistä seurataan tarkasti, sillä uudistuksen myötä kuntamme valtionosuuden taso saattaa entisestään laskea. Toiminnallisesti lähivuosien suurin tehtävä on talouden sopeutuksen toteuttaminen siten, että kuntamme palvelut ja elinvoima säilyvät hyvällä tasolla.

Valmistelija

Talousjohtaja Aapo Pispala
puh. 044 778 0220, sähköposti: etunimi.sukunimi(a)asikkala.fi

Esittelijä	Kunnanjohtaja Ikola-Norrbacka Rinna
Päätösehdotus	<p>Kunnanhallitus päättää:</p> <ol style="list-style-type: none">1. omalta osaltaan hyväksyä vuoden 2023 tilinpäätöksen, allekirjoittaa sen sekä lähettää tilinpäätöksen tilintarkastajan tarkastettavaksi ja tarkastuslautakunnan käsiteltäväksi;2. valtuuttaa talousjohtajan tekemään tilintarkastuksessa mahdollisesti havaittavien lasku- ja kirjoitusvirheiden sekä muiden teknisten virheiden korjaukset tilinpäätökseen. <p>Kunnanhallitus päättää esittää valtuustolle, että</p> <ol style="list-style-type: none">1. vuoden 2023 tilinpäätös hyväksytään ja tilivelvollisille myönnetään tili- ja vastuuvapaus tilikaudelta 1.1.-31.12.2023 ja2. vuoden 2023 tilinpäätöksen käsittelyn yhteydessä poistoeroa tuloutetaan +105.067,63 euroa ja tilikauden tuloksesta tehdään 3,5 miljoonan euron suuruinen investointivaraus terveysaseman investointia varten sekä3. siirretään tilikauden ylijäämä +497.936,98 euroa taseen omaan pääomaan edellisiltä tilikausilta kertyneisiin yli-/alijäämiin.
Päätös	Ehdotus hyväksyttiin.